

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI

**«O‘ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISH YO‘NALISHLARI VA
ISTIQBOLLARI YOSHLAR NIGOHIDA»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIIY-
AMALIY KONFERENSIYA**

Toshkent – 2024

Dilshodova D.D. O'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirish va bilimlarni o'zlashtirishda interfaol o'qitish usullarning o'rni	96
Rustamov Sh.Sh. Talabalar innovatsion kompetenligini rivojlantirishning ijtimoiy - psixologik asoslari.....	100
Sherqo'ziyeva D.A., Umarova Z.A. Logopedik mashg'ulotlar uchun foydali onlayn platformalar.....	104
Rustamova M.I., Umarova Z.A. Maxsus pedagogika va inklyuziv ta'limda innovatsion ta'lim texnologiyalarining o'rni va ahamiyati.....	106
Umarova Z.A. O'zbekiston – 2030 strategiyasini amalga oshirishda talabalar mustaqil tayyorgarligini rivojlantirish masalasi	109
Abdugafforova N.F. Exploring the role of motivation in english language learning	112
Safarova Z. Case method in teaching pedagogical approach.....	115
Валиева Н.З. Роль женщин в науке как фактор повышения научного потенциала в новом Узбекистане	118
Usmonov M.T. Technology using robotrack IDE Software	121
Marasulova D. N., Tilonboyeva D.Q. Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarini o'rgatishning lingvopsixologik xususiyatlari.....	124
Maxmudaliyeva M. M., Shodmonov R.G'. Xalqaro grantlar yutish va ularning ahamiyati.....	128
Rahmatullayeva M., Shodmonov R.G'. BMT tashkiloti va uning dunyo hamjihatidagi ro'li.....	135
Nasrillayeva M.A., Shodmonov R.G'. Topik haqida tushuncha.....	138
Asqarova F., Shodmonov R.G'. Ko'p tillarni o'rganish haqida.....	141
Iskandarova N.Q., Shodmonov R.G'. Bilingualismning afzalliklari: ikki yoki undan ko'p tillarni bilishning insonning kognitiv va kulturologik ko'nikmalari bo'yicha	143
Erkinova R. E., Shodmonov R.G'. Yangi tilni o'rganish metodikasi	146
Shukurova M.Z., Shodmonov R.G'. Yunesko:tashkil topishi va istiqboli.....	148
Omondullayeva D., Shodmonov R.G'. Til o'rganish va turizm.....	152
Norimbatov D.Q., Shodmonov R.G'. IELTS and TOEFL: similarities and differences sides.....	155
Xoliqberdiyeva M.A., Shodmonov R.G'. Nega yoshlarimiz ielts va ceft olishga intilmoqdalar?	160
G'anijonova D. G', Shodmonov R.G'. Hozirgi vaqtda yoshlar nega sat imtihonini topshirib, xorijda o'qishni xohlayabdi?	163

Bu ilovada so'zlashuv ko'nikmalarini rivojlantirish uchun o'yinlar, qisqa videolar va interaktiv mashg'ulotlar mavjud.

Ushbu platformalar logopediya yo'nalishida dars mashg'ulotlarini tashkil etishda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. George Couros The Innovator's Mindset: Empower Learning, Unleash Talent, and Lead a Culture of Creativity. 2015. 250 p.

2. Dave Burgess Teach Like a Pirate: Increase Student Engagement, Boost Your Creativity, and Transform Your Life as an Educator. 2012. 198 p.

3. Zakhro Umarova Media Resources: As an effective tool in modern education // the american journal of social science and education innovations Vol. 2. Issue 07 2020. 239-245 p.

4. Umarova Z. A. Digital media educational environment: media resources and their role //Journal of Central Asian Social Studies. – 2020. – T. 1. – №. 01. – P. 66-74.

5. Matt Mille Ditch That Textbook: Free Your Teaching and Revolutionize Your Classroom. 2015. 240 p.

MAXSUS PEDAGOGIKA VA INKLYUZIV TA'LIMDA INNOVATSION TA'LIM TEXNALOGIYALARINING O'RNINI VA AHAMIYATI

Rustamova Mavjuda Ismadiyor qizi¹

¹Nizomiy nomidagi TDPU

Maxsus pedagogika va inklyuziv ta'lim fakulteti

Logopediya ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Ilmiy raxbar: Umarova Zaxro Abduraxim qizi²

²Nizomiy nomidagi TDPU

Matematika va ta'limda axborot texnologiyalari kafedrasida

dotsent, pedagogika fanlari falsafa doktori (PhD)

E-mail: umarova.zakhro@gmail.com

Annotatsiya: Bugungi kunda inklyuziv ta'limni tashkil etish, maxsus ehtiyojli ta'lim oluvchilarni o'qitish, ularga ta'lim-tarbiya berish masalasiga alohida e'tibor berilmoqda. Mazkur maqolada maxsus ehtiyojli ta'lim oluvchilarni nutqini korrektsiyalash va ularni rivojlantirishda zamonaviy innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanish orqali yanada samarali natijalarga erishish mumkinligi yoritib berilgan. Ular bilan olib boriladigan korreksion ishlarda qo'llaniladigan texnologik yechimlar logopedik mashg'ulotlarni qiziqarli va interaktiv tashkil etish orqali an'anaviy usuldan ko'ra yaxshiroq natijalarga erishish va vaqtni tejab qolish haqida ma'lumot berilgan.

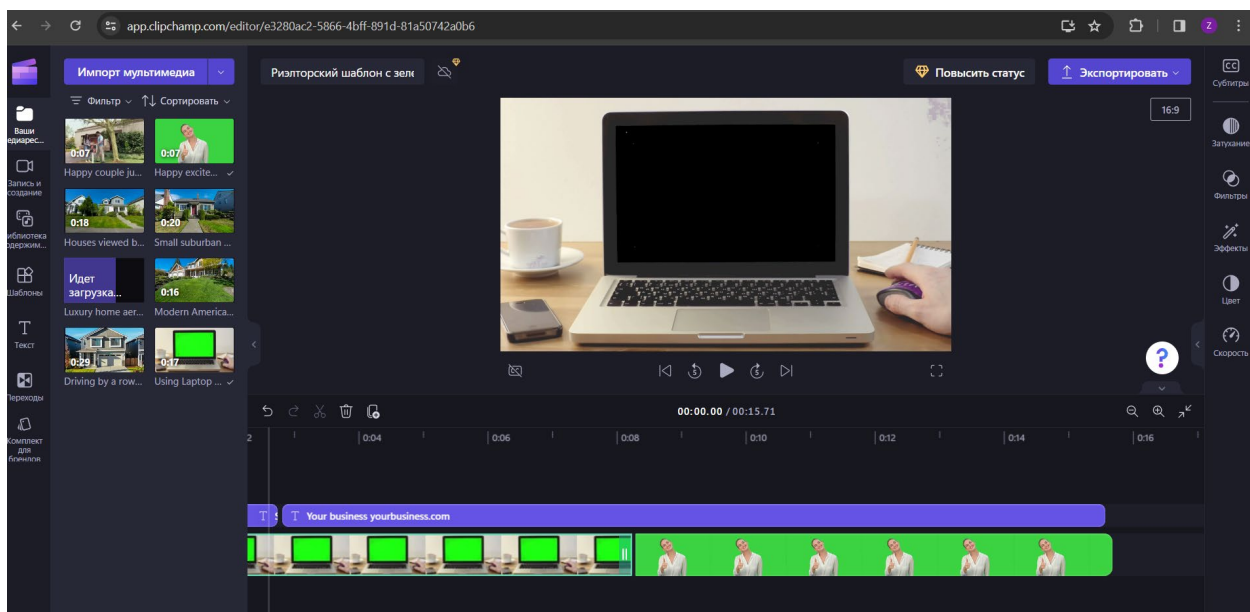
Kalit so'zlar: Nutq terapiyasi, kommunikatsiya, logopediya, nutq buzilishlari, clipchamp.

Mamlakatimizda O'zbekiston–2030 strategiyasini amalga oshirish doirasida har bir fuqaroga o'z salohiyatini rivojlantirish uchun barcha imkoniyatlarni yaratish masalasiga alohida e'tibor berilmoqda.

Bugungi kunda inklyuziv ta'limni tashkil etishga bo'lgan talab eski an'anaviy usuldan voz kechib yangi innovatsion metod va usullarni ishlab chiqish va yaratishni talab etmoqda. Innovatsion ta'lim texnologiyalarini maxsus pedagogikaning turli sohalariga joriy etish orqali samarali va ijobiy natijalarga erishishimiz mumkin. Alohida ehtiyojli ta'lim oluvchilarni o'qitish va ularga ta'lim-tarbiya berish bilan maxsus pedagogika va uning tarmoqlari soha mutaxassisleri shug'ullanishadi. Maxsus pedagogika tarmoq sohalari bo'lgan Oligofrenopedagogika (aqli zaiflarni o'qitish va tarbiyalash bilan shug'ullanadi); Logopediya (nutqida kamchiliklari bo'lgan shaxslar bilan ishlash); Tiflopedagogika (ko'zi ojizlarni o'qitish va tarbiyalash); Surdopedagogika (eshitishda nuqsoni mavjud shaxslar bilan ishlash) sohasiga zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish bu sohada ulkan yutuqlarga erishishimizga yordam beradi.

Logopediya sohasi nutqni o'stirish, kommunikativ nutqni shakllantirishga va barcha nutqiy kamchiliklarni korreksiya qilishga qaratilgan soha hisoblanadi. Hozirgi kunda nutq kamchiliklari kattalar va ayniqsa bolalarda juda ko'p uchrayotgan kamchiliklardan biri hisoblanadi. Bola bilan shug'ullanayotganda har bir mashg'ulotni qiziqarli tashkil etish va vaqtni to'g'ri taqsimlash logopedlar uchun muammoli vaziyatlardan biridir, chunki, bola diqqati tez bo'linuvchan va uzoq vaqt tinglashdan zerikib qolishi bilan xarakterlidir. Bu muammoni hal etish va samarali natijaga erishish, bola vaqtini tejab qolish uchun mashg'ulotlarga raqamli va axborot texnologiyalarini qo'llash yaxshi natija beradi. Misol uchun, video tahrirlovchi oddiygina saytni olaylik.

Clipchamp – onlayn video tahrirlash, yaratish va ommaviy muhitda videolarni tayyorlash uchun platformadir(1-rasm). Ushbu platforma foydalanuvchilarga, masalan, YouTube, Facebook, Instagram yoki TikTok uchun videolarni o'zgartirish va yaratish imkoniyatini beradi. Shuningdek, videoni tarqatish, montaj qilish, filtrlar qo'llash va boshqalar kabi amaliy amallarni bajarish uchun mo'ljallangan. Clipchamp platformasi HTML5 asosida yaratilgan bo'lib, o'zgarishsiz foydalanishga va qulay interfeysga ega. Ushbu platforma orqali, internet ulanishiga ega bo'lgan istalgan qurilmadan, muayyan videolarni tahrirlab, yaratish imkoniyatiga ega bo'lamiz.

1-rasm. Climpchamp platformasi interfeysi.

Bu saytni logopediya sohasida qanday qo'llashimiz mumkin va logopediyadagi o'rni nimadan iborat degan masalaga batafsil to'xtaladigan bo'lsak, logopediya yoki ovoz terapiyasi, insonlarning kommunikatsiya qobiliyatlari va ovozni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash bilan bog'liq maqbul va muhim bir soha ekanligini inobatga olib, Clipchamp bu sohada o'qituvchilar, logopedlar va o'quv markazlari uchun ovozlar va kommunikatsiya ustuvor materiallarni tayyorlash imkoniyatlarini taqdim etadi deb ayta olamiz. Clipchamp platformasi orqali ovoz terapevtlari va logopedlar ovozni tizimlantirish, insonlarning so'zlashish qobiliyatlarini va ovozlarini rivojlantirish uchun materiallar tayyorlashda ulardan foydalanishlari mumkin. Misol uchun, bolaga o'tiladigan logopedik mashg'ulotlarning ajralmas qismi bu artikulyatsion va nafas mashqlaridir. Bu mashqlarni bolaga shunchaki tushuntirib bajartirish bolaning tez zerikib qolishiga va o'z xohishi bilan bajarmasligiga sabab bo'lib qoladi. Lekin, xuddi o'sha mashqlarni Clipchamp veb-saytidan foydalangan holda logopedik mashg'ulotlarni visual tashkil etish, fonlar, effektlar, animatsiyalar va turli xil giflar qo'shib ishlash orqali bolada mashg'ulotga nisbatan qiziqish va uni doimiy xohlab bajarish istagini paydo qilish bilan bir qatorda quyidagi imkoniyatlarga ega bo'linadi:

birinchidan, bola muntazam ravishda o'z xohishi bilan mashg'ulotlarni bajarishi orqali tezroq natijaga erishish mumkin;

ikkinchidan bolaning vaqtini va ota-onalar mablag'ini ortiqcha sarf qilmasdan ijobiy natijaga erishish mumkin. Mablag' tejalishi masalasi bolaning ota-onasini yanada mamnun qiladi.

Mazkur onlayn servisdan foydalanish murakkab emas, buning uchun maxsus kurslarda o'qishni keragi ham yo'q. Bu sayt professional va professional bo'lmagan shaxslar uchun mo'ljallangan.

Bu turdagi onlayn servislarning juda ko'p turi mavjud bo'lib, ular foydalanish uchun juda qulay. Bu kabi saytlardan ro'yxatdan o'tish oson va sizga pullik tarif rejalari bilan bir qatorda ayrimlari bepul foydalanish imkoniyatlarini taqdim etadi. Mazkur turdagi onlayn servislar yaratilgan loyihalarni to'g'ridan-to'g'ri o'z serverlarida saqlab qoladi va qaytadan tahrirlash imkoniyatlarini beradi.

Har bir mutaxassis hozirgi davrda axborot va innovatsion ta'lim texnologiyalarini o'z mutaxassisligida qo'llay bilishi zarur va bu bugungi kunning asosiy talablaridan biridir. Pedagogika sohasida ayniqsa bugungi kunda rivojlanib borayotgan "Inklyuziv ta'lim" da yetuk va o'z kasbini mohirlari uchun talablar kuchlidir va bu mutaxassislar zamon bilan hamnafas bo'la olishlari kerak. Bunda axborot texnologiyalarini o'z mutaxassisliklarida qo'llay oladigan pedagoglarga ilg'or natijalarga erishishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. M.Ayupova Logopediya. – Toshkent, 2007.
2. P.Po'latova, L.Nurmuxamedova, D.Yakubjonova va boshqalar. Maxsus pedagogika. Darslik. T.: Fan va texnologiya nashriyoti. 2014.
3. Zakhro Umarova Media Resources: As an effective tool in modern education // the american journal of social science and education innovations Vol. 2. Issue 07 2020. 239-245 p.
4. Umarova Z. A. Digital media educational environment: media resources and their role //Journal of Central Asian Social Studies. – 2020. – T. 1. – №. 01. – P. 66-74.

O'ZBEKISTON – 2030 STRATEGIYASINI AMALGA OSHIRISHDA TALABALAR MUSTAQIL TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISH MASALASI

Umarova Zaxro Abduraxim qizi¹

¹Toshkent davlat pedagogika universiteti

Matematika va ta'limda axborot texnologiyalari kafedrasi, PhD, dotsent.

Email: umarova.zakhro@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada bugungi kunning zamonaviy talablariga javob bera oladigan malakali pedagog kadrlarni tayyorlashda mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar, xususan, O'zbekiston – 2030 strategiyasida belgilab qo'yilgan asosiy yo'nalishlarning mazmuni va unda talabalar mustaqil tayyorgarligini rivojlantirish masalasining ahamiyati atroflicha yoritilgan.

Kalit so'zlar: talabalar mustaqil tayyorgarligi, mustaqil ta'lim, O'zbekiston – 2030 strategiyasi, kadr, transformatsion kompetensiyalar

Bugungi kunda davlat va jamiyat taraqqiyoti, xalq farovonligini ta'minlashda ilm-fan va ta'lim-tarbiya sohalarida olib borilayotgan islohotlarning o'rni beqiyos. Jumladan, 2023-yil 11-sentabrda qabul qilingan "O'zbekiston – 2030" strategiyasi Yangi O'zbekistonni rivojlantirishda dasturilamal bo'lib xizmat qiladi. Darhaqiqat, O'zbekiston – 2030 strategiyasini amalga oshirishda oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish masalasiga alohida e'tibor berilgan.

Agar biz ta'limni o'zgartirsak, ta'lim insonni o'zgartiradi. Inson o'zgarsa – butun jamiyatimiz o'zgaradi. Shu bois biz uzluksiz ta'limni takomillashtirish,